

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

כל הזכויות שמורות ©
המודעות באחריות המפרסמים בלבד
דוא"ל: kav1@bezeqint.net
אתר קו לחינוך באינטרנט
www.kavnet.co.il

גיליון 450 ♦ ד' אלול תשס"ח ♦ 4.9.2008 ♦ משוגר למנויים בלבד ♦ www.kavnet.co.il ♦ kav1@bezeqint.net
מו"ל ועורכת: סיגל בן-ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: זהבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

מתנגדי ארז; "שוב הפכנו לציבור חלש שמשרדי הממשלה מתעלמים ממנו"

רן ארז; האכזבה צריכה להיות מהממשלה ולא מהארגון

אתם".
עם זאת טוען ארז, כי מאבקו של הארגון לא נכשל. לטענתו, חלק ניכר מסעיפי ההסכם ייצאו לפועל כבר השנה, בעיקר בזכות מאבק שהוא מנהל באמצעות עתירות לבית הדין לעבודה. אחד ההישגים האלה לדבריו, הוא החזרת 20 אלף שעות לחינוך העל יסודי, מתוך 107,000 שעות שקוצצו בתקופת השרה לבנת. לדברי ארז, השעות, בתקציב של 100 מיליון ש"ח, יוחזרו למערכת החינוך העל יסודי החל מהחודש. לטענתו, משרד האוצר אמנם ביקש לבטל את החזר השעות, אך חזר בו הודות לתביעה של ארגון המורים לבית הדין לעבודה. ארז מוסיף, כי הוא נפגש השבוע עם מנכ"לית משה"ח, שלומית עמיחי, ודן עמה כיצד יחולקו השעות הנוספות במערכת.

אחד ההישגים הגדולים של השביתה היה הסכמת הממשלה להתחיל בצמצום הדרגתי של מספר התלמידים בכיתות. על פי ההסכם, היה אמור השנה מספר התלמידים להצטמצם ב-500 בתי"ס, בתקציב של 150 מיליון ש"ח. בחוק ההסדרים שפורסם בחודש שעבר, ביקש האוצר לדחות את הצמצום בשנה נוספת. עתה, בנימוק של מחסור בתקציב, מבקשת המדינה להחיל את ההסכם ב-100 בתי"ס בלבד ובתקציב של 30 מיליון ש"ח. לדברי ארז, הצעת פשרה זו אינה מקובלת על ארגון המורים והוא נאבק בה באמצעות עתירה נוספת לבית הדין לעבודה.

(המשך בעמ' 2)

כבר עם תום שביתת המורים בחינוך העל יסודי, לפני כ-9 חודשים, החלה להישמע ביקורת כנגד ההסכם שנחתם בין יו"ר הארגון, רן ארז, ונציגי האוצר ומשה"ח. חלק מהמורים חברי הארגון ביקשו לנצל את התמיכה הציבורית הרחבה, ולהמשיך בשביתה עד שישגו הישגים גדולים יותר. אחרים טענו כי את ההסכם, שהושג בתום שביתה בת 60 יום, ניתן היה להשיג גם לאחר מספר ימי שביתה בודדים.

בעקבות פיצוץ המשא ומתן על הרפורמה בחינוך העל יסודי, הקריאות האלה הולכות וגוברות, לא מעט בשל העובדה שהשנה היא שנת בחירות בארגון המורים.

מתנגדיו של יו"ר ארגון המורים הקימו לאחרונה את "מטה רוח חדשה", שבראשו עומד דודי פרידמן, מחנך ומורה לפיזיקה. במכתב של פרידמן, המופץ בימים אלה בין חברי הארגון, נכתב: "כל מי שעניו בראש הבין שזהו ההסכם ללא הישג אמיתי למורים. שוב הפכנו לציבור חלש שמשרדי הממשלה יכולים להתעלם ממנו." "המצב רע. המורים הובילו שביתה חסרת תקדים בכוחה, ויצאו עם 'אפס מאופס'", מוסיפה ברכה מציאל חברת הנהלת הארגון לשעבר.

בראיון לקו לחינוך אומר ארז: "יצאנו למאבק שלא היה כמוהו בתולדות המדינה. המורים חשבו - 'עכשיו הכל מסתדר'. מתברר שיש ממשלה שחושבת אחרת, שחותמת על הסכמים ולא מקיימת

רפורמת אופק חדש; "את הצעד הזה כבר לא ניתן לעצור"

הם חייבים להצטרף לאופק חדש. ממשלה"ח נמסר בתגובה, כי לקראת שנת הלימודים תשס"ט ניתנה למורים, אשר לא הצטרפו לרפורמה בשנת הלימודים תשס"ח, האפשרות להצטרף לאופק חדש. בתוך כך, כ-1,200 מורים בחרו להצטרף מרצונם לרפורמה. עם זאת מזכירים במשרד, כי "אופן הצטרפות המורים לרפורמה עוגן במסגרת ההסכם שנחתם אל מול הארגון היציג, הסתדרות המורים. ב"ס שהצטרף לאופק חדש ובו ניתנה הסכמה של רוב המורים, הרי שכלל המורים אמורים להצטרף לרפורמה".

השנה ישתתפו ברפורמת אופק חדש 23,657 מורים, שהם כרבע מכלל המורים בחינוך היסודי. "העונג גדול, לא היה די מקום לכל המוסדות שרצו להצטרף, לעומת השנה שעברה שבה היה קשה לאסוף בתי"ס", אמרה שרת החינוך. מנכ"לית המשרד הוסיפה, שאת הצעד הזה כבר לא ניתן לעצור. מתנגדי הרפורמה טוענים, כי כ-35 אלף מורים בחינוך היסודי הודיעו אשתקד שהם מוותרים על השעה הפרטנית ועל תוספת השכר הכרוכה בה, בסך 4.5%. המורים הבינו, כי הסכמה לשעה הפרטנית פירושה הסכמה להצטרף לרפורמה. במשרד החינוך לא חושפים את המספרים, אך גורמים במשרד טוענים כי אלפים בודדים של מורים בלבד הודיעו על התנגדותם להצטרף לרפורמה.

המורים בבי"ס אוהל שלום בראש העין התבשרו בתחילת השבוע, שביה"ס שלהם לא יצטרף השנה לרפורמת אופק חדש. בשבועות האחרונים עדיין חששו המורים כי ההצטרפות תיכפה עליהם. מרבית המורים בביה"ס שלחו כנדרש למשה"ח מכתב, שבו הם מציינים את התנגדותם להצטרפות לאופק חדש. כשלא קיבלו המורים מענה, הם שלחו מכתב נוסף ולבסוף, בשבוע שעבר, מכתב מעורר דין. כאמור, ההצטרפות לרפורמה בוטלה. אשתקד התלוננו מורים לא מעטים על לחצים להצטרף לרפורמה, שהופעלו עליהם מצד מנהלים או מפקחים. לקראת פתיחת שנת הלימודים הדגישו ראשי משה"ח, כי השנה נעשתה ההצטרפות לאופק חדש מרצון.

זאת ועוד, במסיבת עיתונאים שערכו ראשי המשרד בשבוע שעבר צוין, כי מבין המורים שנוספו השנה לרפורמה, 1,200 הם מורים מבתי"ס שהצטרפו לאופק חדש בתשס"ח. המורים שהיחסו אשתקד, כך נמסר, בחרו מרצונם להצטרף לרפורמה השנה. מנכ"לית משה"ח, שלומית עמיחי, סיפרה כי נפגשה עם חלק מהמורים, והוברה לה כי אכן לא הופעלו עליהם לחצים מצד מנהלים או מפקחים. בתגובה לידיעה בנושא זה, שהתפרסמה באתר קו לחינוך, מסרו מספר מורים גרסה שונה. לדבריהם, הוברה להם על ידי המנהלים שתקופת ההיסוסים תמה, והשנה

מתנגדי ארז; "שוב הפכנו לציבור חלש שמשרדי הממשלה מתעלמים ממנו"

(המשך מעמ' 1)

נושא נוסף שעליו הגיש הארגון עתירה לבית הדין, הוא השכר עבור החזר שעות השביתה. לטענת ארז, האוצר לא שילם לחלק מהמורים עבור שעות השביתה שהחזירו. בנושא זה הגיש הארגון תביעה ייצוגית על הפרת הסכם בשם ציבור המורים חברי הארגון.

כיצד ניתן לתבוע את הממשלה על הפרת הסכם, שבו צוין בפירוש תאריך תפוגה – סוף חודש יוני 2008, אם לא יושג סיכום על רפורמה? לשאלה זו משיב ארז, כי הממשלה אכן הפרה את ההסכם מכיוון שלא עמדה בהתחייבותה, שהבסיס למשא ומתן יהיה תוכנית "עוז לתמורה". ארז טוען; "כשישבנו למשא ומתן נאמר לנו 'אין סיבה להתחיל הסכם חדש. או שתקבלו את אופק חדש או שלא תהיה רפורמה'. נציגי הממשלה באו עם תנאים מוקדמים וזוהי הפרת הסכם".

ארז דבק בעמדתו כי ההבדלים בין עוז לתמורה ואופק חדש אינם שוליים. לדבריו, הרפורמות אכן דומות אך בהבדל מהותי אחד; באופק חדש יורד ערך שכר המורה לשעה, ואילו ארגון המורים נאבק לעלות את ערך השכר. "כאיגוד מייצג זה לא הגיוני שנסכים לעבוד עבודה נוספת במחיר מופחת", הוא מוסיף. לדברי יו"ר ארגון המורים, המשא ומתן על הרפורמה בחינוך העל יסודי אומנם נכשל, אבל משא ומתן בנושאים אחרים דווקא הצליח. לדבריו, בימים הקרובים עומד להיחתם הסכם עם משה"ח בנושאים; תוספת שכר למורים העובדים עם תלמידים לקויי למידה, תוספת בגמול למורים המכינים תלמידים לבגרות במקצועות מתמטיקה ואנגלית ובתשלום לבודקי בחינות הבגרות במקצועות אלה, והסכם על רצף בזכויות לפנסיה למורים שעבדו חלק מהשנים בהוראה כעובדי מדינה.

כדאי לדעת

ללא שיתוף, הצוות יקבל את החלטות ככפייה, המנהל יריגיש בודד ויתקשה להתמודד עם הצוות.
הגדרת תפקידים ברורה – הגדרת התפקידים בביה"ס צריכה להיות ברורה. המנהל החדש צריך לשבת עם כל אחד מבעלי התפקידים, ולבדוק איתו את הגדרת התפקיד המדויקת שלו. הדיאלוג עם צוות הניהול צריך להיות שוטף. על המנהל להיפגש לפחות אחת לשבוע עם כל צוות הניהול, רכזי השכבות והתחומים. המפגש צריך להיקבע רק כשכל הצוות פנוי.
שותפות עם ההורים – הדיאלוג עם ההורים חשוב מאוד. יש לחשוף בפני ההורים תוכניות ויעדים.
שעות גמישות – בחינוך היסודי יש תמיד שעות גמישות בנוסף לשעות הליבה, מה שאינו קיים בחטיבות הביניים. בשעות אלה ניתן להשתמש כדי לתגבר מקצועות שבהם יש לביה"ס חולשה, או להעשרה. מפקח ביה"ס יכול לסייע בכך למנהל. למפקח מיומנות רבה בתחום זה וכדאי להיעזר בו.

טיפים למנהלים מתחילים – בכנס למנהלים חדשים לקראת פתיחת שנת הלימודים, שערך מחוז מרכז, העניקה מנהלת המחוז, סולי נתן, למנהלים החדשים מספר עצות שעשויות לסייע בעבודתם;
החלטות על סמך נתונים – על המנהל לקבל החלטות רק על סמך נתונים שנאספו באופן שיטתי, כמו נתוני מיפוי כיתתיים, נתוני המיצ"ב ומבחני המשוב. נתן ממליצה למנהלים לבדוק את נתוני המיצ"ב הבית ספריים ב-6 השנים האחרונות – ההישגים והאקלים הבית ספרי כאחד, ולמצוא מגמות מאפיינות. על סמך מידע זה ייקבעו קדימויות בית ספריות, ויקצו משאבי השעות.
בחירת קדימויות – כדאי לבחור נושא או שניים שאותם חשוב ביותר לקדם בביה"ס, ולהתמקד בהם השנה. אין לנסות להתפרש על יותר מידי נושאים שרוצים לקדם. "יותר מזה לא תוכלו כי המשאבים מוגבלים", אומרת נתן.
שיתוף הצוות – על המנהל לשתף את הצוות בהחלטות.

מרכז הזמנות ארצי למערכת החינוך

עד 30% חיסכון בעלויות הרכש של בית הספר

טל' 03-6354483/4/8

מרכז ההזמנות של קו לחינוך עובד עם כ-500 נותני שירותים למערכת החינוך, מה שמאפשר לנו לדרוש הנחות ניכרות עבור לקוחותינו.

דרך מרכז ההזמנות שלנו תוכל להזמין כל מה שבית הספר צריך, כמו ציוד, מופעים, טיולים, אירועים, תוכניות לימודים והעשרה ועוד.

טל': 03-6354483/4/8, פקס: 03-6354490, דוא"ל: kav1@bezeqint.net

ברשת אורט; ב-8 בתי"ס יקבלו השנה מורים "גמול הצטיינות"

המורים יקבלו בונוס של 5,000 ש"ח בתום שנת הלימודים

באוניברסיטאות ובטכניון. הפרויקט יתקיים בסיוע קרן צ"י. לדברי פלג, אורט פועלת לכך שבת"ס של הרשת יאומצו כבר השנה על ידי מוסדות להשכלה גבוהה. ביה"ס הראשון הוא אורט גבעתיים, שמאומץ על ידי ביה"ס להנדסה באוניברסיטת תל אביב. "יהיה מי שיחשוב שזהו גימיק, אבל הקשר עם האוניברסיטה

עושה לביה"ס רק טוב", ציין פלג. לדבריו, לפני 3 שנים עמד ב"י"ס אורט גבעתיים על סף סגירה, אך השנה, בעקבות הידוק הקשרים עם האקדמיה, ביקשו להתקבל אליו כ-60% מהתלמידים בשכבת הגיל הרלוונטית בעיר. לדבריו, אימוץ בתי"ס על ידי האקדמיה מגביר את יוקרתם ואת התחרותיות שלהם עם בתי"ס אחרים ביישוב.

פרויקט טכנאי בגרות יורחב ברשת אורט השנה מ-10 ל-20 בתי"ס. לדברי פלג, אשתקד לא קיבלה הרשת תקצוב לפרויקט ממשלה, והוא מומן על ידה. השנה ילמדו במסגרת הפרויקט 1,100 תלמידים. להערכת מנכ"ל אורט, הפרויקט יתקצב השנה במלואו על ידי משה"ח, בזכות תוספת תקציב של 30 מיליון ש"ח, שקיבל המשרד עבור החינוך הטכנולוגי ממשרד האוצר וממשרד ראש הממשלה.

השנה תמשיך רשת אורט בתוכנית הסיוע לתלמידי כיתות ז'-י"ב יוצאי אתיופיה, הנערכת בחסות הפרויקט הלאומי האתיופי. את הפרויקט מבצע מכון גורלניק להשבת ההוראה והלמידה, שבמינהל למחקר ופיתוח של אורט ישראל. בתחום החינוך הערכי ישתתפו השנה כ-13 אלף מתלמידי הרשת בפעולות למען הקהילה, במסגרת תנועת הנוער שהקימה הרשת - "נוער אורט".

רשת אורט ישראל תתגמל השנה מורים מצטיינים. על כך הכריז מנכ"ל הרשת, צבי פלג, בכנס ההנהלות של בתי"ס והמכללות של הרשת, שהתקיים בשבוע שעבר במכללת אורט הרמלון. לדברי פלג, פרויקט תגמול המורים יתקיים השנה כפיילוט ב-10-8 בתי"ס מקיפים. במסגרת הפרויקט יקבלו המורים המצטיינים, בשיעור של 10% ממספר המורים הכולל באותם בתי"ס, בונוס של 5,000 ש"ח בתום שנת הלימודים. מדובר בכ-160 מורים ובעלות של כ-800 אלף ש"ח של הפרויקט בתשס"ט. "מורים מצטיינים צריכים לקבל 'גמול הצטיינות'", הוסיף מנכ"ל אורט. פלג ציין, כי שכנע את יו"ר ארגון המורים, רן ארז, לתמוך בפרויקט. הפרויקט ילווה בהערכה חיצונית. מנכ"ל אורט מקווה שבשנת תש"ע יורחב הפרויקט, ויקיף כ-600-700 מורים. כדי לממן את הרחבת הפרויקט יהיה על הרשת לגייס תרומה של 3 מיליון ש"ח.

ברשת אורט לומדים השנה כ-65 אלף

תלמידים. לרשת הצטרפו ביה"ס המקיף וחטיבת הביניים היובל באריאל. בתי"ס יאוחדו לקריית חינוך ובה שתי חטיבות ביניים וחטיבה עליונה. כמנהל הקרייה מונה אבי שוורץ, ששימש כמנהל ב"י"ס אורט בית שאן. לדברי מנכ"ל אורט, 12 בתי"ס נוספים, שביקשו להצטרף לרשת אורט, נדחו לעת עתה. הסיבה לכך לדבריו - הנהלת אורט לא מעוניינת כי ראשי רשויות מקומיות ינצלו את כניסתה של אורט ליישובם לתעמולת הבחירות שלהם. השנה מציינת אורט ישראל 60 שנה להיווסדה. לציון מועד זה יונפו במשך השנה דגלי המדינה והרשת בבתיה"ס. כאלף תלמידים מצטיינים מ-20 בתי"ס של הרשת, ישולבו השנה בלימודים

ברשת עמל; תופעל תוכנית לשיפור איכות הוראת המתמטיקה

מרמה של 3 יחידות לימוד לבגרות לרמה של 4 יחידות לימוד. במקצוע המתמטיקה יופעל השנה במספר בתי"ס של רשת עמל פרויקט בשם של"ב. הפרויקט פותח על ידי מכון דוידסון לחינוך מדעי בשיתוף עם המחלקה להוראת המדעים במכון ויצמן למדע ברחובות. מטרת הפרויקט היא לשפר את איכות הוראת המתמטיקה בקרב תלמידים שהשיגוהם במקצוע בינוניים ומטה, ולאפשר להם לגשת לבחינת הבגרות. במסגרת הפרויקט נבחרו שני מורים מובילים מכל ב"י"ס של הרשת, שימשו כמנחים לתלמידים. את המורים ידריך וילווה מכון דוידסון. ההוראה בפרויקט נעשית בשיטה של חקר וגילוי, במטרה לפתח את החשיבה אצל התלמידים.

בתחום החברתי-ערכי, תמשיך השנה רשת עמל את תוכנית הסיוע לקשישים "דור העתיד מצדיע לדור המייסדים". כמו כן ימשיך הפרויקט "רשת עמל בשביל ישראל", שבמסגרתו יוצאים כל תלמידי כיתות י' של הרשת למסע בשביל ישראל. בסיום המסע מוענקות לתלמידים תעודות זהות.

"חוסן נעורים", הפרויקט למניעת אלימות והתנהגויות סיכון, שפותח עבור רשת עמל בידי ד"ר יוסי הראל-פיש וחוקרים מארגון הבריאות העולמי, יופעל השנה ב-11 בתי"ס של הרשת.

כ-30 אלף תלמידים החלו השבוע את לימודיהם בבתיה"ס של רשת עמל. הרשת פתחה השנה ב"י"ס חדש ביישוב כעביה שבגליל. שני מנהלים חדשים מונו בבתיה"ס של רשת עמל; אבי מידן מונה כמנהל ב"י"ס עמל הולץ בתל אביב במקום אלי ברנדיס, שפרש לגמלאות, ואדית אבן מונתה כמנהלת עמל מקיף אופקים. השנה תופעל ב-8 בתי"ס של רשת עמל מגמת לימוד חדשה לבגרות בשם "מגמת תקשוב". בעמל מקיף צפת תיפתח מגמה בשם "מערכות רפואיות". מטרת המגמה היא לקדם תלמידים ללימודי מדעי הרפואה במוסדות להשכלה גבוהה. המגמה מופעלת בשיתוף עם בית החולים זיו בצפת.

רשת עמל תפעל השנה לקידום הוראת המתמטיקה והאנגלית. בכוונת הרשת להגיש את תלמידי בתי"ס של עמל לבגרות בשני המקצועות, בהיקף של 3 יחידות לימוד לפחות. כמו כן, ייעשה מאמץ להגדיל את מספר תלמידי הרשת הניגשים לבגרות ברמה של 4 ו-5 יחידות לימוד במקצועות אלו. כדי לשפר את הישגי התלמידים באנגלית, תמשיך השנה רשת עמל במספר פרויקטים, המתקיימים בשיתוף עם ארגונים שונים. אחד הפרויקטים, בשם "אקסס", נערך במגזר הבדואי בשיתוף עם שגרירות ארה"ב. מטרת הפרויקט היא לקדם את התלמידים

במחוז דרום; תקנון מחייב בכל מוסדות החינוך

את תחושת השייכות למוסד החינוך של תלמידים, מורים והורים. התקנון קובע בין היתר, כי על התלמידים לעמוד עם כניסת המורה או המנהל לכיתה. כמו כן קובע התקנון כי יש לקיים טקס בית ספרי אחת לחודש לפחות. בטקס יודגשו התנהגויות חיוביות של תלמידים, וינתנו עליהן חיזוקים. במהלך הטקס יונף הדגל, ובסופו ישר ההמנון.

בתקנון גם פרק המתייחס להתנהגות המתבקשת מעובדי ההוראה. בפרק הנחיות בנושאים כמו; חובת העמידה בלוחות זמנים, הקפדה על הופעה הולמת ומכובדת, איסור מוחלט על שימוש של המורה בטלפון סלולארי בזמן השיעור, שמירת כבוד התלמיד וצנעת הפרט. התקנון גם מפרט פעולות לחיזוק הקשר של ביה"ס עם ההורים, וקובע כי הם ישותפו במפגשי תכנון והיערכות ובפורום לשיפור האקלים החינוכי שיוקם בכל ביה"ס. הפעלת התקנון במחוז תשמש פיילוט, שעשוי להתרחב בשנים הקרובות לכלל מערכת החינוך.

בגיבוש התקנון השתתפו הנהלת המחוז, מפקחים, יועצים חינוכיים ופסיכולוגים, מנהלי בתי"ס, נציגי מחלקות החינוך ברשויות מקומיות במחוז, נציגי המשטרה והרווחה ומועצת התלמידים המחוזית. את יישום התקנון במוסדות החינוך ינחו מדריכי המחוז מהתחום החברתי ומהשירות הפסיכולוגי-יועצי.

במוסדות החינוך במחוז דרום ילמדו השנה 245,702 אלף תלמידים, בגילאי גן ועד י"ב. מערכת החינוך במחוז גדלה השנה בכ-2,000 תלמידים. 20,702 תלמידים בדרום יחלו ללמוד בכיתות א'.

את שנת הלימודים יפתחו במחוז דרום 24 מנהלי בתי"ס חדשים. בדרום נפתחו 6 בתי"ס חדשים; יסודי ממלכתית-דתי נווה זאב ויסודי רמות בבאר שבע, חטיבת ביניים ממלכתית-דתית בירוחם, יסודי בשכונה 29 ברהט, יסודי אבו-הדאג' ותיכון באר חייל במועצה המקומית הבדואית אבו-בסמה. כמו כן יפתח השנה מרכז מחוננים ראשון למגזר הבדואי בדרום בחורה, ושני מרכזי מתי"א - בחורה ובאבו-בסמה.

101 בתי"ס במחוז מצטרפים השנה לרפורמה, ובסך הכל יישמו את אופק חדש 159 בתי"ס בדרום.

במחוז יופעל השנה לראשונה תקנון מחוזי, שיחייב את התלמידים והצוות בכל מוסדות החינוך. התקנון מאגד הנחיות התנהגות ברורות, שמטרתן היא למנוע אלימות ולשפר את האקלים החינוכי במוסדות החינוך. ההנחיות כוללות את דרכי הטיפול והמהלכים המערכתיים שעל מוסדות החינוך לנקוט בכל מקרה של גילוי אלימות פיזית או מילולית, הפרת משמעת או כל התנהגות שלילית אחרת. התקנון גם כולל תוכניות שיש להפעיל כדי להגביר

במחוז חיפה; פרישה מוגברת מרצון של מורים ומנהלים

ההישגים והגברת תוכניות המצוינות בבתי"ס. השנה ימשיך המחוז לשים דגש על מניעת האלימות והשימוש באלכוהול וסמים בקרב תלמידים. כמו כן יושם דגש על מניעת אובדנות. נושא נוסף שעליו יושם דגש במחוז חיפה, הוא טיפוח שיתוף הפעולה של בתי"ס עם מועצות התלמידים. מנהל מחוז חיפה אינו סבור, כי תוכנית האוצר לאחד את מחוזות צפון וחיפה תצא לפועל. לדבריו, מסמך שהכין בנושא מוכיח שלא יהיה צמצום בכוח האדם כתוצאה מהאיחוד. לטענתו, למדינה ייחסכו באיחוד כמה משרות בכירות, כמו מנהל ומפקח המחוז, אבל בשל גודלו של המחוז שיווצר, יאלץ משה"ח להקים נפות משנה, שבהן יאוישו עובדים נוספים.

במחוז חיפה ילמדו בתשס"ט 173,820 תלמידים, בגילאי גן ועד י"ב. השנה יפתחו במחוז שני בתי"ס חדשים; ביה"ס היסודי אל-אשראק בעיר הכרמל ובי"ס לחינוך מיוחד בקציר-חריש. 59 בתי"ס במחוז חיפה מצטרפים לרפורמה, ובסך הכל יישמו את אופק חדש בתשס"ט 92 בתי"ס. לדברי מנהל המחוז, אהרון זבידה, כל בתי"ס הצטרפו לרפורמה מרצון.

לקראת פתיחת שנת הלימודים, פרשו במחוז חיפה לגמלאות

לקראת פתיחת שנת הלימודים, פרשו במחוז חיפה לגמלאות מוקדמות כ-300 מורים. מדובר במספר רב יחסית לעומת השנים הקודמות. השנה גם פרשו מרצון מספר רב יחסית של מנהלי בתי"ס במחוז, ומונו 58 מנהלים, שעבור 28 מהם זוהי ההתנסות הראשונה בתפקיד.

מוקדמות כ-300 מורים. מדובר במספר רב יחסית לעומת השנים הקודמות. השנה גם פרשו מרצון מספר רב יחסית של מנהלי בתי"ס במחוז, ומונו 58 מנהלים, שעבור 28 מהם זוהי ההתנסות הראשונה בתפקיד. לדברי זבידה, מספרם הרב של עובדי ההוראה והמנהלים החדשים מסמן את התרעננות מערכת החינוך במחוז. במחוז חיפה חסרים עדיין כ-15 מורים לאנגלית. בימים אלה נעשה מאמץ למנות פרחי הוראה לאנגלית במשרות חלקיות, שמוכשרים לתפקיד בקורס מזורז. לעומת זאת, במגזר הממלכתית-דתי במחוז קיים עודף של מורים בעלי קביעות, שנובע מצמצום במספר התלמידים, וממעבר של תלמידים לבתי"ס פרטיים.

לדברי זבידה, היעד הראשון בחשיבותו של מחוז חיפה השנה יהיה צמצום הנשירה מבתי"ס, גם אם הדבר יבוא על חשבון ירידת מה בהישגים בבחינות הבגרות. יעד נוסף יהיה טיפוח חינוך ערכי, במיוחד החינוך לכבוד הדדי.

יעדים נוספים של מחוז חיפה בתשס"ט; צמצום פערים, שיפור

במחוז תל אביב; יופעל מודל לאיתור מנהלי העתיד

במחוז תל אביב ילמדו בתשס"ט 166,266 תלמידים, בגילאי גן ועד י"ב. השנה גדלה מערכת החינוך במחוז ב-2,754 תלמידים. בשנת הלימודים הנוכחית יפתח במחוז בי"ס יסודי חדש, שמיר, בחולון ו-62 כיתות גן נוספות. במחוז תל אביב מצטרפים השנה לרפורמה 56 בתי"ס, ובסך הכל יישמו את אופק חדש 82 בתי"ס. הנושאים שעליהם יושם דגש במערכת החינוך במחוז יהיו; פיתוח ההון האנושי, קידום ההישגים והרחבת תוכנית "חינוך לאורך כל היום", המתקיימת זו השנה השלישית בשיתוף עם הרשויות המקומיות. מטרות התוכנית הן להעמיק את החינוך והעשרה המשמעותית של הילדים ובני הנוער במשך כל שעות היום, ולהדק את השיתוף בין מסגרות החינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי במחוז.

אשתקד השתתפו 185 מנהלים, המהווים כ-50% מכלל המנהלים במחוז, ב-10 תוכניות לפיתוח מנהלים. את התוכניות הנחו 11 מפקחים ומדריכות מחוזיים וארבעה מנחים חיצוניים. מהמחוז נמסר, כי 98% מהמנהלים הביעו את רצונם להמשיך בתוכניות גם בתשס"ט. במחוז יופעל השנה מודל לאיתור "מנהלי העתיד" ומערך מדריכים אישיים למנהלים החדשים.

במחוז מרכז; חתירה לניצול מיטבי של השעות הפרטניות

במסגרת החינוך במחוז מרכז ילמדו השנה 333,938 תלמידים, בגילאי גן ועד י"ב. בתשס"ט יצטרפו לרפורמה 110 בתי"ס במחוז, לעומת 11 בתי"ס בלבד אשתקד. אחד היעדים המרכזיים של מחוז מרכז השנה הוא הטמעת אופק חדש בצורה מיטבית, תוך חתירה לניצול שיטתי של השעות הפרטניות ושעות השהייה של המורים. במחוז גם יושם דגש על נושא המצוינות כדרך חיים, ועל ניצול הפוטנציאל הטמון בכל תלמיד. כמו כן יושם דגש על קידום תהליכי משמעות והבנה בלמידה ברוח תוכנית "אופק פדגוגי". יעד מרכזי נוסף של המחוז הוא שיפור האקלים החברתי-ערכי

במסגרת החינוך במחוז צפון ילמדו השנה כ-280,000 תלמידים, בגילאי גן ועד י"ב. בתשס"ט יצטרפו לרפורמה 103 בתי"ס במחוז, ומספרם הכולל יגיע ל-223. במסגרת החינוך בצפון נקלטו 74 מנהלים חדשים. מחוז צפון יאתר השנה קבוצה של 15-20 מנהלים נבחרים, יהודים וערבים, ויכשיר אותם לשמש כמנטורים (מנחים ומסייעים) למנהלים החדשים. היעדים של מחוז צפון בתשס"ט הם; שיפור ההישגים הלימודיים וצמצום פערים בין התלמידים, קידום המצוינות, החדשנות והיזמות. קידום המצוינות יוגדר כיעד מרכזי, ותקציב היוזמות הפדגוגיות המחוזי כולו ינותב לתחום זה. השנה גם יושם במחוז דגש על הטמעת אקלים חינוכי מיטבי בבתי"ס, חינוך ערכי ותרומה לקהילה וחיזוק מסגרות החינוך הבלתי-פורמאלי ותנועות הנוער בכל שכבות הגיל. כמו כן יפעל המחוז לשיפור מערך התקשוב במינהל ובמוסדות החינוך, להעמקה של לימודי המורשות במגזרים השונים ושל

במחוז צפון; ממשיכים בשיפור איכות השירות

במסגרת החינוך במחוז צפון ילמדו השנה כ-280,000 תלמידים, בגילאי גן ועד י"ב. בתשס"ט יצטרפו לרפורמה 103 בתי"ס במחוז, ומספרם הכולל יגיע ל-223. במסגרת החינוך בצפון נקלטו 74 מנהלים חדשים. מחוז צפון יאתר השנה קבוצה של 15-20 מנהלים נבחרים, יהודים וערבים, ויכשיר אותם לשמש כמנטורים (מנחים ומסייעים) למנהלים החדשים. היעדים של מחוז צפון בתשס"ט הם; שיפור ההישגים הלימודיים וצמצום פערים בין התלמידים, קידום המצוינות, החדשנות והיזמות. קידום המצוינות יוגדר כיעד מרכזי, ותקציב היוזמות הפדגוגיות המחוזי כולו ינותב לתחום זה. השנה גם יושם במחוז דגש על הטמעת אקלים חינוכי מיטבי בבתי"ס, חינוך ערכי ותרומה לקהילה וחיזוק מסגרות החינוך הבלתי-פורמאלי ותנועות הנוער בכל שכבות הגיל. כמו כן יפעל המחוז לשיפור מערך התקשוב במינהל ובמוסדות החינוך, להעמקה של לימודי המורשות במגזרים השונים ושל

במינהל לחינוך התיישבותי; התמקצעות בחינוך הפנימייתי

המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי פותח את שנת הלימודים תשס"ט תחת איום על המשך קיומו. משרד האוצר מבקש, במסגרת חוק ההסדרים 2009, לסגור את המינהל. באוצר טוענים, כי במינהל לחינוך התיישבותי נוצרה מערכת כפולה של פיקוח, הפועלת במקביל למחוזות. ראשי משה"ח מעריכים, כי ההצעה לסגור את המינהל לחינוך התיישבותי, שהועלתה כבר בעבר, לא תצא גם הפעם אל הפועל. לדברי מנכ"לית משרד החינוך, שלומית עמיחי, תוכנית האוצר תיתקל במחאה ציבורית רחבה. לדבריה, המינהל לחינוך התיישבותי מסייע למדינה במצוקותיה בטיפול בעליות, והפנימיית ובתי"ס האזוריים מצליחים בצורה יוצאת מהכלל במשימות חינוכיות וחברתיות.

במינהל לא נוקבים במספר התלמידים שילמדו השנה ב-120 בתי"ס, כפרי הנוער והפנימיית שתחת חסותו, אך מציינים כי הוא נשאר יציב. השנה לא פתח המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי בתי"ס חדשים, והוא ממשיך בתהליך האיחוד של בתי"ס קטנים הנמצאים באותו אזור. 30 מנהלים חדשים מונו במוסדות החינוך של המינהל.

בחינוך הפנימייתי החל אשתקד תהליך של התייעלות ארגונית ופדגוגית. הוקמה ועדה של אנשי אקדמיה וארגון, שבראשה עמד פרופ' יצחק קשתי. הוועדה המליצה, בין היתר, לגבש קריטריונים ברורים לאיכות החינוך והטיפול בפנימיית ועל תהליך התמקצעות של המנהלים והמדריכים. כחלק מיישום ההמלצות, תופעל השנה תוכנית הכשרה למדריכי הפנימיית, שבמסגרתה ירכשו תואר ראשון ותעודת הוראה.

השנה יושם במינהל לחינוך התיישבותי דגש על הטמעת תוכנית אופק פדגוגי לפיתוח החשיבה. כמו כן תמשיך התוכנית +10 למניעת נשירה ולזכאות לבגרות. במסגרת התוכנית מקבלים תלמידים משכבות ט'-י' תגבור לימודי בהיקף נרחב בלשון ובמתמטיקה. בתוכנית משתתפים תלמידים שנמצאים, על פי הערכת בתי"ס, בסכנת נשירה או שהם בעלי הישגים נמוכים. מהמינהל לחינוך התיישבותי נמסר, כי בתי"ס שבהם הופעלה התוכנית אשתקד חלה עלייה של 30%-10% בשיעור הזכאות לבגרות.

בנושא שיפור איכות השירות, החל מחוז צפון לפני כשנה בהטמעת המערכת האירופאית למצוינות ארגונית - EFQM. במסגרת הטמעת המערכת, הוקמו אשתקד צוותי שיפור מחוזיים.

החינוך לדו-קיום, ולהעמקת החינוך לשמירת איכות הסביבה. לדברי מנהלת המחוז, אורנה שמחון, כדי לממש את יעדי העמיד המחוז בראש סולם העדיפויות את הפיתוח המקצועי של עובדי החינוך וההוראה ואת קידום התרבות הארגונית ואיכות השירות. בנושא שיפור איכות השירות, החל מחוז צפון לפני כשנה בהטמעת המערכת האירופאית למצוינות ארגונית - EFQM. במסגרת הטמעת המערכת, הוקמו אשתקד צוותי שיפור מחוזיים. כל אחד מהצוותים קיבל על עצמו תחום בעבודת המחוז שאותו בדק, גיבש רשימה של הנושאים הטעונים שיפור, והציע דרכים לשיפור. לעבודת הצוותים סייעו היועץ הארגוני, יעקב ויטנברג, והמדריכה המחוזית לתהליכי שיפור איכות השירות, רבקה שושן. בין הנושאים שבהם נדרש שיפור, שהועלו על ידי הצוותים; תהליכי המשלב לעובדי המינהל, זמן המענה לפניית טלפוניות, תהליך שיבוץ עובדי ההוראה במוסדות החינוך, תהליכי העברת המידע ונגישות עובדי ההוראה לטפסים שונים. מהמחוז נמסר, כי יישום ההצעות כבר ניכר בשטח.

במסגרת התהליך הארגוני גם יגובשו השנה אמנת שירות מחוזית וקוד אתי, ויוכנו אוגדן קובץ נהלי עבודה ומודל לפיתוח מנהלים, מפקחים ומדריכים חדשים וותיקים. יעד נוסף שעליו הכריז המחוז השנה הוא חיזוק הקשר בין מוסדות החינוך והתעשייה.

יהודה, עכו ורמת השרון.

■ **בחולון; כל בתיה"ס ימחזרו נייר** – עיריית חולון מבקשת השנה לעודד את התלמידים לתרום לשמירת איכות הסביבה באמצעות איסוף נייר למיחזור. במסגרת הפרויקט, הציבה חברת אמניר בשבועות האחרונים מאות מיכלים לאיסוף פסולת נייר בבתי"ס בעיר. בתחילת שנת הלימודים יוכרז על תחרות לאיסוף הנייר שבה ישתתפו כל בתי"ס בעיר, כולל בתי"ס של החינוך המיוחד ושל החינוך החרדי. אחת לחודש ייאספו שקי הנייר שייצברו בבתי"ס. משקל הפסולת שנאסף בכל ב"ס ישוקלל בעירייה במספר התלמידים, ומידי חודש יוכרזו בתי"ס שאספו את הכמות הגדולה ביותר. ב"ס שיאספו טון נייר למיחזור יזכה בחמש חבילות נייר ציור. בסוף שנת הלימודים יקבל ביה"ס, שיזכה במקום הראשון בתחרות האיסוף, פרס בסך 2,000 ש"ח.

■ **בעכו; השקעה בפרויקטים לגיל הרך** – עיריית עכו משקיעה השנה כ-2 מיליון ש"ח בפרויקטים לגיל הרך בתוך בתי"ס – כיתה א' – גנית בבי"ס התומר וחסביה צעירה בבי"ס רמב"ם. במסגרת הפרויקטים, ילמדו ילדים שאמורים היו להישאר שנה שנייה בגן החובה, בתוך מסגרת בית ספרית תומכת. בכיתת הגן בבי"ס התומר ישולבו פינות משחק, חקר וגילוי, וחצר משחקים תקנית ונפרדת. בבי"ס רמב"ם ישולב הגן הממלכתי-דתי חרצית. הגן הועבר לביה"ס במטרה ליצור רצף חינוכי בתוך מתחם ביה"ס. בגן תשולב "כיתה חכמה" ממוחשבת, שתכלול מקרן ומסך וציוד שמע. מהעירייה נמסר, כי שתי היוזמות נבחרו מתוך רצון לספק לתושבים שירותים חינוכיים עדכניים, שאינם מקובלים בפריפריה.

■ **בבאר שבע; עלייה ניכרת באחוז הזכאות לבגרות** – 38,757 תלמידים החלו השבוע את הלימודים בגנים ובבתי"ס בבאר שבע. במהלך חודשי הקיץ השקיעה עיריית באר שבע כ-20 מיליון ש"ח בבינוי, בהתאמות מבנים, שיפוצים, הכנת תשתיות וסילוק מפגעי בטיחות במוסדות החינוך. בבאר שבע חלה עלייה של 5% בזכאות לתעודת בגרות בשנת הלימודים תשס"ז. הזכאות לבגרות עומדת על 56.98% מקרב בוגרי כיתות י"ב. כמו כן חל גידול באחוז התלמידים שהוגשו בתשס"ז לבגרות בבתי"ס המקיפים בעיר, והוא עמד על 90.7%, לעומת 87.9% בתשס"ו.

בשיתוף עם מרכז גילה לחינוך אזרחי ודמוקרטיה של האוניברסיטה העברית. התוכנית תהיה חלק מהפרויקט העירוני של הכיתות העל אזוריות, המציע מקצועות בחירה לבגרות בנוסף למקצועות הנלמדים בבתי"ס. ממנח"י נמסר, כי בתוכנית ישתתפו תלמידי תיכון יהודים וערבים, דתיים וחילונים. במסגרת התוכנית ילמדו התלמידים על מעמדה הבינלאומי והמדיני של ירושלים, על המחלוקות הפוליטיות בעיר וההסדרים המוצעים להן. כמו כן ילמדו התלמידים על מדינת ישראל כדמוקרטיה מרובת תרבויות, את עקרונות המשטר הדמוקרטי, מהי מדינה יהודית-דמוקרטית ועוד. התוכנית תתקיים בשעות אחר הצהריים. את התוכנית ילמדו מורה ערבי ומורה יהודי. בסיום הלימודים יוגשו התלמידים לבגרות ברמת חמש יחידות לימוד.

■ **בחיפה; הותקנו 360 כיתות חכמות** – עיריית חיפה תסיים להתקין בשבועות הקרובים כ-360 כיתות חכמות בבתי"ס בעיר. העלות הכוללת של הפרויקט היא כ-8.5 מיליון ש"ח. הכיתות מצוידות בעמדת מחשב למורה, מקרן, מסך אלקטרוני וגישה לאינטרנט. מהעירייה נמסר, כי הושקע גם תקציב של מאות אלפי ש"ח בהכשרת המורים להוראה בכיתות החכמות.

■ **בהרצליה; התאמת מבנים לרפורמת אופק חדש** – במוסדות החינוך בהרצליה ילמדו השנה 14,232 תלמידים. במהלך חודשי הקיץ השקיעה עיריית הרצליה כ-30 מיליון ש"ח בשדרוג ובשיפוץ מוסדות החינוך בעיר. השיפוצים התמקדו ב-11 בתי"ס וב-21 גני ילדים. ב-6 בתי"ס בעיר – הנדיב, יוחנני, זאב, בן גוריון, היובל ונתיב, נערכו במסגרת שיפוצי הקיץ התאמות מבנים לרפורמת אופק חדש.

■ **בבת ים; שנה רביעית למודל החינוך האישי** – 16,590 תלמידים החלו השבוע את הלימודים במוסדות החינוך בבת ים. בעיר ממשיך, זו השנה הרביעית, יישום "מודל בת ים לחינוך אישי", שבמסגרתו פועלים בכל כיתה בחטיבות הביניים שני מחנכים או "חינוכאים". כל אחד מהחינוכאים אחראי לקבוצה של 15-20 תלמידים, שעמה הוא נפגש פעמיים ביום. הפרויקט נתמך בבת ים על ידי קרן רש"י. השנה הוחלט במשה"ח לאמץ את מודל החינוך האישי ב-45 חטיבות ביניים, שמצטרפות לרפורמת אופק חדש. ערים נוספות, שהחלו מיוזמתן ביישום המודל, הן; נס ציונה, אור

■ **בתל אביב; גידול ניכר במספר תלמידי הגנים** – השנה ילמדו במוסדות החינוך העירוניים בתל אביב-יפו 54,595 תלמידים, החל מגני טרום חובה ועד י"ב. גידול ניכר חל במספר התלמידים בגני הילדים בעיר – 11,166 בתשס"ט, לעומת 10,160 בתשס"ח. השנה נפתחו 27 כיתות גן חדשות בתל אביב, ומספרן עומד על 370 לעומת 343 בתשס"ח. בתשס"ט ילמדו בחינוך היסודי בעיר 24,000 תלמידים, בחינוך העל יסודי – 18,284 תלמידים, ובחינוך המיוחד – 1,145 תלמידים. מספר הלומדים בחינוך היסודי והעל יסודי בעיר גדל בכ-100 תלמידים בלבד ולכן השנה לא נפתחו בתי"ס חדשים. יש לציין, כי בתל אביב מתגוררים כ-10,000 תלמידים נוספים, בעיקר מהמגזר הערבי ביפו ומהמגזר החרדי, הלומדים במסגרות חינוך פרטיות.

■ **בירושלים; נמשכת הירידה במספר התלמידים בחינוך הממלכתי** – את שנת הלימודים בירושלים יפתחו למעלה מ-181 אלף תלמידים, בגילאי גן ועד י"ב. גם השנה חלה ירידה במספר הלומדים בחינוך הממלכתי בעיר, והוא עומד על 30,658 תלמידים לעומת 31,423 אשתקד. במספר הלומדים בחינוך הממלכתי-דתי בעיר חלה עלייה קלה, והוא עומד על 25,280 תלמידים, לעומת 25,069 אשתקד. גם במספר הלומדים בחינוך החרדי ובחינוך הערבי חלה עלייה; בחינוך הערבי בירושלים ילמדו 40,055 תלמידים, לעומת 38,578 אשתקד, ובחינוך החרדי – 85,239 תלמידים, לעומת 84,881 אשתקד. השנה יחלו את לימודיהם בכיתות א' בבתי"ס של המגזר היהודי הממלכתי והממלכתי-דתי בירושלים 2,943 תלמידים, ובמגזר הערבי – 3,821 תלמידים.

בתי"ס הגדולים ביותר בירושלים הם; ביה"ס היסודי-ממלכתי היובל, ביה"ס היסודי ממלכתי-דתי אפרתה, וביה"ס העל יסודי רנה קאסן.

10 מנהלים חדשים מונו השנה במערכת החינוך בירושלים; אסף צבן בבי"ס ליפתא, יפית גרין בבי"ס גבעת גונן, דוידית שביט בבי"ס אורט תורה רמות, רוחמה קוק בבי"ס דרוו, הרב עודד מייזליש בבי"ס חורב לבנות, הרב מוטי שפיר בישיבת בני עקיבא, דפנה מנשה-ברוך בבי"ס בוואר, ענת גור בתיכון למדעים ואומנויות, אביטל לוי-כץ בבי"ס רעות, ומיכל עיר-שי בבי"ס פלך. השנה נסגר ביה"ס היסודי סטון, ונפתחו 21 גני ילדים חדשים במגזר היהודי ו-3 גנים במגזר הערבי במזרח העיר. בתשס"ט יפעיל מנח"י תוכנית לימודים חדשה לבגרות בנושא "דמוקרטיה וריבוי תרבויות". התוכנית גובשה על ידי מנח"י